

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00600&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00600. Стоматит у дітей

Автор: Merja Helminen
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2017-11-22

Етіологія і клінічні прояви

Кандидоз ротової порожнини (молочниця)

- Найбільш поширеним збудником стоматиту в немовлят є *Candida albicans*
- Світлі плями або нашарування переважно на язиці
- При легкому перебігу кандидоз ротової порожнини не потребує медикаментозного лікування. Лимонний сік, наприклад, можна використовувати для самолікування.
- Медикаментозна терапія, зазвичай, включає топічні протигрибкові лікарські засоби (гель з міконазолом, суспензію ністатину).
- Бажано замінити пустышки немовляти.
- Якщо кандидоз стійкий та рефрактерний до лікування, слід мати на увазі ймовірність імунодефіциту.
- У важких випадках, наприклад, у імунокомпроментованих дітей, можна використовувати флуконазол системно.

Гінгівостоматит

- Див. [\[настанова 00151 | Вірусні інфекції слизово...\]](#).
- Збудником є вірус простого герпесу (*Herpes simplex virus*).
- Загальними симптомами первинного інфікування є гарячка, нездужання і головний біль.

- Герпетичні везикули можуть бути виявлені на слизовій оболонці щок, губах та на язичці; везикули часто розриваються і перетворюються на маленькі ерозії.
- Ясна червоні, набряклі, і часто кровоточать. Біль у ротовій порожнині дуже сильний і дитина може відмовлятися від їжі.
- Пацієнт одужує спонтанно: гарячка зникає після четвертого дня, везикули зникають через декілька днів.
- Прийом ацикловіру є ефективним, якщо лікування розпочати у перші дні захворювання.

Герпетична ангіна і хвороба “рука-нога-рот”

- Збудники належать до роду ентеровірусів. Найбільш поширеним представником, який викликає хворобу “рука-нога-рот”, є вірус Коксакі А16 [настанова 01026 | Ентеровірусні інфекції]. Захворювання зазвичай виникає в кінці літа і на початку осені.
- Везикули можна виявити в задній частині ротової порожнини, на піднебінні, мигдаликах і задній частині глотки, а при хворобі “рука-нога-рот” — також на руках і ногах (кисті та стопи).
- Зазвичай захворювання має легкий перебіг. Симптоми проявляються легше, ніж при стоматиті, викликаному вірусом герпесу. На відміну від герпетичних інфекцій, ентеровірусні інфекції рідко викликають гінгівіт (кровоточивість ясен). Загальні симптоми включають гарячку, біль у роті і відмову від їжі.
- Лікування симптоматичне

Афтозний стоматит

- Див. [настанова 00153 | Оцінка змін слизової обо...]
- Стан, який характеризується наявністю рецидивуючих болючих виразок у порожнині рота у загальному здоровій дитині, зазвичай від 1 до 5 виразок одночасно.
- Етіологія невідома. Наприклад, стрес, анемія або вживання певних продуктів харчування можуть впливати як провокуючі фактори. В деяких випадках зубні паста, що містять лаурилсульфат натрію, можуть спричинити виникнення даного стану.
- Лікарю також слід виключити системні захворювання, які можуть бути пов'язані з подібними змінами у ротовій порожнині: нейтропенія, запальні захворювання кишківника, целиакія, імунодефіцит, хвороба Бехчета.

- На відміну від герпетичної інфекції, немає пухирців на початку інфекції або загальних симптомів (наприклад, гарячка).
- Можуть застосовуватись топічні стероїди;
див. [\[Настанова 00153 | Оцінка змін слизової обо...\]](#). Також можуть допомогти антибактеріальні розчини для полоскання ротової порожнини.

Лікування вірусного стоматиту [доказ 66211 | C]

- Дати НПЗП у вигляді розчинів або ректальних супозиторіїв при гарячці та больовому синдромі.
- Можна застосовувати місцеві анестезуючі гелі та розчини, які містять лідокаїн (можуть застосовуватися спеціальні правила щодо призначення). Їх слід обережно використовувати у маленьких дітей, щоб не перевищувати максимальну дозу лідокаїну (3 мг/кг/24 години орально).
- Іноді вірусний стоматит має затяжний перебіг, в результаті чого водно-електролітний баланс порушується настільки, що виникає потреба в госпіталізації.
- Існують докази, що ацикловір (і валацикловір) скорочують тривалість симптомів стоматиту, викликаного вірусом герпесу. Він може бути застосований у перші три дні від появи симптомів.

Джерела інформації

R1. Amir J. Clinical aspects and antiviral therapy in primary herpetic gingivostomatitis. Paediatr Drugs 2001;3(8):593-7. [\[PubMedID|11577924\]](#)

R2. Scully C. Clinical practice. Aphthous ulceration. N Engl J Med 2006 Jul 13;355(2):165-72. [\[PubMedID|16837680\]](#)

Настанови

- [Настанова 00151](#). Вірусні інфекції слизової оболонки ротової порожнини.
- [Настанова 01026](#). Ентеровірусні інфекції.
- [Настанова 00153](#). Оцінка змін слизової оболонки ротової порожнини.

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 06211](#). Acyclovir for treating primary herpetic gingivostomatitis.
Дата оновлення: 2016-01-29
Рівень доказовості: C
Резюме: Acyclovir may be an effective treatment in reducing the number of oral lesions and in alleviating difficulties in eating and drinking in children with primary herpetic gingivostomatitis.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00600 Ключ сортування: 029.060 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-11-22

Автор(и): Merja Helminen Автор(и) попередніх версій статті: Pentti UkkonenHannu Jalanko Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa
Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

EBM Guidelines Paediatrics Infectious diseases Otorhinolaryngology

Ключові слова індексу

speciality: Infectious diseases speciality: Otorhinolaryngology speciality: Paediatrics mesh: Herpangina
mesh: Gingivostomatitis Stomatitis Child mesh: Oral thrush Candidal stomatitis Oral candidiasis
Lidocaine mouth wash mesh: Hand, Foot and Mouth Disease mesh: Stomatitis, Herpetic mesh: Stomatitis, Aphthous
Thrush Viral stomatitis mesh: Acyclovir mesh: Antifungal Agents mesh: Antiviral Agents mesh: Blister
mesh: Candida mesh: Gingivitis mesh: Mucous Membrane mesh: Mouth mesh: Mycoses icpc-2: A76 icpc-2: D82
icpc-2: D83 icpc-2: R74